

בכורות פרק א הלוקח עובר חמורו דף ה

עמלק עם בני ישראל ואמר לו שכך שמו, ור' יהושע אמר שהרפו עצמם מדברי תורה. עוד שאל על מקום שנקרא 'שטים' בפסוק **"וישב ישראל בשטים ויחל העם לזנות"** ואמר לו שכך שמו, ור' יהושע אמר שבנ"י התעסקו בשטות, כתוב שם בהמשך **"ותקראן לעם לזבחי אלהיהן"** ר"א הסביר הלשון 'ותקראן' שפגעו בישראל כשהן ערומות, ור"י יסביר מלשון בעלי קרי.

ר' יוסי הגלילי למד שכבשה שילדה מין עז או להיפך אינו קדוש בבכורה שכתוב **"אך בכור שור או בכור כשב או בכור עז"** ומריבוי המילה 'בכור' למד שכל וולד צריך להיות דומה לאם, מהמילה 'אך' למד שאם במקצת סימנים דומה לאימו קדוש כבכור. במשנה שלנו כתוב שפרה שילדה מין חמור או חמורה שילדה מין סוס פטורים מפטר חמור שכתוב פעמיים 'פטר חמור'. התנא של משנתנו סבר צריך לכתוב ג' פעמים בשור כשב ועז משום שא"א ללמוד אחד מהשני משום שא"א ללמוד שור מהשאר שהוא פסול לקרבן פסח, א"א ללמוד כבש מהשאר שהוא פסול לקרבן עבודה זרה, א"א ללמוד עז מהשאר משום שמקטירים ממנו מעט שבכבש יש אליה ובשור יש הרבה נסכים, אבל ריה"ג אמר שהמילה 'בכור' מיותרת. ריה"ג למד מהפסוקים 'פטר חמור' א. למעט סוס שלא צריך לפדות בשה ב. למעט סוס שלא צריך לפדות בכסף, והתנא של משנתנו למד זאת בכלל ופרט **"כל מקנך תזכר פטר שור ושה, ופטר חמור תפדה בשר"** 'כל מקנך' כלל 'ופטר חמור' פרט למעט שאר חיות טמאות, ריה"ג לא למד בכלל ופרט משום שהאות ו' מפרידה.

שר בשם קונטרקוס שאל את ר' יוחנן בן זכאי שכתוב בפדיון הבכורות בלווים במדבר **"פקד את בני לוי.. משפחת הגרשני.. שבעת אלפים וחמש מאות.. משפחת הקהתי.. שמנת אלפים ושש מאות.. משפחת מררי.. ששת אלפים ומאתים"** בסך הכולל 22,300 לווים, ולאחר מכן כתוב סך הכל **"כל פקודי הלוים.. שנים ועשרים אלף"** וחסר 300 לווים, ענה לו ר"י שאותם 300 לווים היו בכורות בעצמם ולכן לא יכלו לפדות בהם בכורות. עוד שאל שכתוב **"כסף פקודי העדה מאת ככר ואלף ושבע מאות וחמשה ושבעים שקל.. לשש מאות אלף ושלושת אלפים וחמש מאות וחמשים"** ויהי מאת ככר הכסף לצקת את אדני הקדש.. ואת האלף ושבע המאות וחמשה ושבעים עשה ווים לעמודים" ולפי החשבון צריך להיות 200 ככר ולמה כתוב 100 שהרי עם ישראל תרם מחצית השקל ולכן 603,550 אנשים תרמו 301,775 שקלים, ו300,000 שקלים הם 12,000 מנה (מנה=25 שקלים) שהם 200 ככר (ככר=60 מנה), אמר לו ר"י שככר של קדש הוא כפול בגודלו ושווה 120 מנה, ראייה לדבר שכתוב ביחזקאל **"עשרים שקלים, חמשה ועשרים שקלים, עשרה וחמשה שקל, המנה יהיה לכם"** כלומר שמנה שווה 60 שקלים, וחייבים להסביר שמנה של קודש היה שווה כפול כלומר 50 סלעים, והוסיפו עליו שישיית משיעורו מלבר כלומר עוד 10 שקלים שבסך הכל נהיה 60 סלעים.

ר' חנינא שאל את ר"א מדוע פטרי חמורים צריכים פדיה, אמר לו שגזירת הכתוב היא ויש לתת טעם שסייעו לבני ישראל ביציאתם ממצרים לצאת ברכוש גדול שאין לך כל אחד ואחד בישראל שלא היה טעון 90 חמורים מכסף וזהב של מצרים, עוד שאל על לשון המקום 'רפידים' שנלחם